

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

5. prosinca 2019. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje slobode, sigurnosti i pravde – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Uzajamno priznavanje – Novčane kazne – Razlozi nepriznavanja i neizvršenja – Okvirna odluka 2005/214/PUP – Odluka tijela države članice izdavateljice na temelju podataka o registraciji vozila – Uputa zainteresiranoj osobi o kaznama i postupovnim zahtjevima za podnošenje žalbe – Pravo na učinkovitu sudsku zaštitu”

U predmetu C-671/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Rejonowy w Chełmnie (Općinski sud u Chełmnu, Poljska), odlukom od 16. listopada 2018., koju je Sud zaprimio 29. listopada 2018., u postupku

Centraal Justitieel Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB)

uz sudjelovanje:

osobe Z. P.,

Prokuratura Rejonowa w Chełmnie,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, R. Silva de Lapuerta (izvjestiteljica), potpredsjednica Suda, M. Safjan, L. Bay Larsen i C. Toader, suci,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za nizozemsku vladu, K. Bulterman i L. Noort, u svojstvu agenata,
- za austrijsku vladu, G. Hesse i J. Schmoll, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, R. Troosters i A. Szmytkowska, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: poljski

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 7. stavka 2. točke (g) i članka 20. stavka 3. Okvirne odluke Vijeća 2005/214/PUP od 24. veljače 2005. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne (SL 2005., L 76, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 69.) kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.; u daljnjem tekstu: Okvirna odluka).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji je pokrenuo Centraal Justitiele Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB) (Središnji ured za sudsku naplatu, Ministarstvo sigurnosti i pravosuđa (CJIB), Nizozemska; u daljnjem tekstu: Središnji ured za sudsku naplatu) radi priznavanja i izvršenja novčane kazne u Poljskoj koja je u Nizozemskoj izrečena osobi Z. P. zbog povrede propisa kojima je uređen cestovni promet.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 1., 2., 4. i 5. Okvirne odluke utvrđuju:
 - „(1) Europsko je vijeće na svojem zasjedanju u Tampereu 15. i 16. listopada 1999. potvrdilo načelo uzajamnog priznavanja koje bi trebalo postati temelj pravosudne suradnje, kako u građanskim, tako i u kaznenim stvarima unutar Unije.
 - (2) Načelo uzajamnog priznavanja trebalo bi se primjenjivati na novčane kazne koje su izrekla pravosudna i upravna tijela s ciljem olakšavanja izvršenja takvih kazni u državi članici različitoj od one države u kojoj je kazna izrečena.
 - [...]
 - (4) Ova bi Okvirna odluka također trebala obuhvaćati novčane kazne koje su izrečene za prometne prekršaje.
 - (5) Ova Okvirna odluka poštuje temeljna prava i načela priznata člankom 6. Ugovora i koja su izražena u Povelji o temeljnim pravima Europske unije [...]”
- 4 Članak 1. Okvirne odluke, naslovljen „Definicije”, određuje:

„Za potrebe ove Okvirne odluke:

 - (a) ‚odluka’ znači konačna odluka kojom se nalaže plaćanje novčane kazne fizičkoj ili pravnoj osobi ako je odluku donio/donijelo:
 - i. sud države izdavateljice za kazneno djelo prema pravu države izdavateljice;
 - ii. tijelo države izdavateljice koje nije sud za kazneno djelo prema pravu države izdavateljice, pod uvjetom da je dotična osoba imala mogućnost iznijeti predmet pred sud koji je nadležan posebno u kaznenim stvarima;

- iii. tijelo države izdavateljice koje nije sud, za radnje koje su kažnjive sukladno nacionalnom pravu države izdavateljice zbog činjenice da su povrede pravnih pravila, pod uvjetom da je dotična osoba imala mogućnost iznijeti predmet pred sud koji je nadležan posebno u kaznenim stvarima;
- iv. sud koji je nadležan posebno u kaznenim stvarima, ako je odluka donesena u vezi odluke iz točke iii.;

(b) ‚novčana kazna‘ znači obveza plaćanja:

- i. novčanog iznosa utvrđenog u odluci na temelju osude zbog kažnjive radnje;

[...]”

5 Članak 3. Okvirne odluke, naslovljen „Temeljna prava”, propisuje:

„Ova Okvirna odluka ne utječe na obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela utvrđenih člankom 6. Ugovora.”

6 Članak 5. stavak 1. Okvirne odluke o području njezine primjene propisuje:

„Ako su sljedeći prijestupi određeni kao kažnjivi u pravu države izdavateljice, imaju pod uvjetima iz ove Okvirne odluke i bez provjere dvostruke inkriminiranosti radnje, za posljedicu priznanje i izvršenje odluka:

[...]

- ponašanje kojim se krše prometni propisi, uključujući kršenje pravila o broju sati vožnje i vremenu odmora i propisi o opasnim tvarima,

[...]”

7 Članak 6. Okvirne odluke utvrđuje:

„Nadležna tijela u državi izvršiteljici priznaju odluku koja im je dostavljena sukladno članku 4. bez daljnjih formalnosti i bez odgode poduzimaju sve potrebne mjere za njezino izvršenje, ako nadležno tijelo ne odluči uvažiti neki od razloga za nepriznavanje i neizvršenje iz članka 7.”

8 Članak 7. Okvirne odluke, naslovljen „Razlozi nepriznavanja i neizvršenja”, u stavku 2. točki (g) i stavku 3. određuje:

„2. Nadležno tijelo u državi izvršiteljici također može odbiti priznati ili izvršiti odluku, ako utvrdi da:

[...]

- (g) prema potvrdi iz članka 4. dotična osoba nije u pismenom obliku, sukladno pravu države izdavateljice, obaviještena osobno ili preko svojeg zastupnika, ovlaštenog sukladno nacionalnom pravu, o svom pravu da osporava odluku i o rokovima za takav pravni lijek;

[...]

- i. prema potvrdi iz članka 4. osoba se nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, osim ako se u potvrdi navodi da je osoba u skladu s dodatnim postupovnim zahtjevima utvrđenima u nacionalnom pravu države izdavateljice:

[...]

iii. nakon dostave odluke i nakon što je izričito obaviještena o pravu na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu ta osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke:

– izričito izjavila da ne osporava odluku,

ili

– nije zahtijevala obnovu postupka niti podnijela žalbu u primjenjivom roku;

[...]

3. U slučajevima iz stavaka 1. i 2. točaka (c), (g), (i) i (j), prije donošenja odluke o nepriznavanju i neizvršenju odluke, u cijelosti ili djelomično, nadležno tijelo u državi izvršiteljici savjetuje se na odgovarajući način s nadležnim tijelom u državi izdavateljici i, prema potrebi, traži da mu bez odgode dostavi sve potrebne informacije.”

9 Članak 20. stavak 3. Okvirne odluke propisuje:

„Svaka država članica može, kada potvrda iz članka 4. upućuje na to da su možda povrijeđena temeljna prava ili temeljna pravna načela iz članka 6. Ugovora, uskratiti priznavanje i izvršenje odluka. Primjenjuje se postupak iz članka 7. stavka 3.”

Nizozemsko pravo

10 Iz članka 4. stavaka 1. i 2. Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Zakon o upravnopravnom postupanju glede povreda određenih odredaba Zakonika o cestovnom prometu, u daljnjem tekstu: Zakonik o cestovnom prometu) proizlazi da se upravna kazna određuje datiranom odlukom. Ta se odluka objavljuje u roku od četiri mjeseca od protupravnog postupanja te upućuje na adresu koju je naznačila osoba o kojoj je riječ. Ako to nije moguće i ako je protupravno postupanje počinjeno motornim vozilom s označenim registarskim brojem ili pomoću takvog vozila, odluka o izricanju upravne kazne mora biti objavljena u roku četiri mjeseca od dana saznanja imena i adrese vlasnika registarskog broja tog vozila te upućena na njegovu adresu, pri čemu navedena odluka najkasnije mora biti objavljena u roku od pet godina od dana protupravnog postupanja.

11 Iz članka 5. Zakonika o cestovnom prometu proizlazi da, ako se utvrdi da je protupravno postupanje počinjeno motornim vozilom kojemu je dodijeljen registarski broj ili pomoću takvog vozila i ako nije moguće odmah utvrditi tko je vozač navedenog vozila, ne dovodeći u pitanje članak 31. stavak 2. tog zakonika, upravna kazna izriče se osobi čije je ime upisano u registar vozila u trenutku protupravnog postupanja.

12 U skladu s člankom 8. Zakonika o cestovnom prometu odluka kojom je izrečena upravna kazna mora se poništiti ako vlasnik registarskog broja predmetnog motornog vozila podnese žalbu protiv te odluke i, kao prvo, učini vjerojatnim da je, protiv njegove volje, druga osoba koristila to vozilo i da on to iz opravdanih razloga nije mogao spriječiti te, kao drugo, dostavi ugovor o zakupu u pisanom obliku zaključen u gospodarske svrhe i na razdoblje ne duže od tri mjeseca, a iz kojeg je moguće utvrditi tko je na dan protupravnog postupanja upravljao navedenim vozilom ili, kao treće, da predoči oslobađajući dokaz ili izjavu iz koje proizlazi da na dan protupravnog postupanja više nije bio vlasnik ni posjednik predmetnog motornog vozila.

13 Članak 6:7. Algemeen wet bestuursrecht (Opći zakon o upravnom pravu) navodi:

„Rok za podnošenje prigovora ili žalbe je šest tjedana.”

14 Člankom 6:8. navedenog zakona propisuje se:

„Rok počinje teći prvog dana nakon dana objave odluke u propisanom obliku.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 15 Središnji ured za sudsku naplatu dio je Ministarstva sigurnosti i pravosuđa Nizozemske i njegova je dužnost, između ostalog, naplata kazni za prometne prekršaje.
- 16 Središnji ured za sudsku naplatu donio je 9. studenoga 2017. odluku kojom je Z. P.-u izrečena novčana kazna u iznosu od 232,00 eura za povredu Zakonika o cestovnom prometu koju je počinio vozač vozila registriranog u Poljskoj na njegovo ime. U skladu s člankom 5. Zakonika o cestovnom prometu odgovorna je ona osoba na čije je ime vozilo registrirano, osim ako se ne dokaže suprotno.
- 17 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je odluka od 9. studenoga 2017. kojom se izriče novčana kazna dostavljena Z. P.-u odlaganjem u njegov poštanski sandučić te da je kao krajnji rok za njezino osporavanje naveden 21. prosinca iste godine. Taj je rok za podnošenje žalbe počeo teći od dana donošenja navedene odluke, a ne od njezina stvarnog primitka.
- 18 S obzirom na to da protiv odluke od 9. studenoga 2017. nije podnesena žalba, ona je 21. prosinca 2017. postala pravomoćna.
- 19 Dopisom od 24. svibnja 2018. Središnji ured za sudsku naplatu uputio je Sądu Rejonowy w Chełmnie (Općinski sud u Chełmnu) zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke od 9. studenoga 2017.
- 20 Z. P. je pred Sądom Rejonowy w Chełmnie (Općinski sud u Chełmnu) tvrdio da je na dan počinjenja sporne povrede predmetno vozilo prodao i da je o tome obavijestio svojeg osiguravatelja. Međutim, priznao je da o tome nije obavijestio tijelo odgovorno za registraciju vozila. Osim toga, Z. P. je pred sudom koji je uputio zahtjev istaknuo da su mu kako oblik upućivanja odluke od 9. studenoga 2017. tako i njezin sadržaj bili nerazumljivi, te da nije znao da je dostavljeni dokument službenog karaktera.
- 21 S obzirom na to da je Z. P. također tvrdio da ne zna koji je dan odluka od 9. studenoga 2017. dostavljena, sud koji je uputio zahtjev pitao je Središnji ured za sudsku naplatu da ga, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Okvirne odluke, o tome obavijesti. Središnji ured za sudsku naplatu odgovorio je da ne raspolaže tom informacijom.
- 22 U tom se kontekstu sud koji je uputio zahtjev prije svega pita je li Z. P. imao mogućnost iznijeti predmet pred sud i postoje li stoga, na temelju Okvirne odluke, razlozi za odbijanje izvršenja odluke od 9. studenoga 2017. U tom pogledu, taj sud navodi da može doći do povrede prava na djelotvornu sudsku zaštitu ako odgovarajući rok za podnošenje žalbe nije određen u predsudskom postupku.
- 23 Sud koji je uputio zahtjev se potom pita dopušta li Okvirna odluka različito postupanje prema kažnjenim osobama s obzirom na to je li postupak izricanja kazne upravne, prekršajne ili kaznene prirode.
- 24 Naposljetku, sud koji je uputio zahtjev dvoji u pogledu toga je li novčana kazna izrečena na temelju registarskog broja vozila i podataka dobivenih u okviru prekogranične razmjene podataka iz registra vozila u skladu s načelom prema kojem je u poljskom pravu kaznena odgovornost osobna.

25 U tim je okolnostima Sąd Okręgowy w Chełmnie (Općinski sud u Chełmnu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Treba li odredbe članka 7. stavka 2. točke (i) podtočke iii. i članka 20. stavka 3. Okvirne odluke [...] tumačiti na način da se njome dopušta sudu da odbije izvršenje odluke tijela države izdavateljice koje nije sud ako se utvrdi da je ona dostavljena na način kojim se povređuje pravo stranke na učinkovitu obranu pred sudom?
2. Konkretno, može li temelj za to odbijanje biti utvrđenje da, unatoč poštovanju postupaka o dostavi koji su na snazi u državi izdavateljici i rokova za osporavanje odluke iz članka 1. točke (a) podtočaka ii. i iii. Okvirne odluke, stranci s boravištem u državi izvršiteljici te odluke u pretdsudskom postupku nije osigurana stvarna i djelotvorna mogućnost zaštite njezinih prava jer nije imala dovoljno vremena kako bi na odgovarajući način odgovorila na obavijest o izricanju kazne?
3. Može li u skladu s odredbama članka 3. Okvirne odluke opseg pravne zaštite osoba kojima novčana kazna treba biti izrečena ovisiti o tome je li postupak izricanja kazne upravne, prekršajne ili kaznene prirode?
4. S obzirom na ciljeve i načela navedena u Okvirnoj odluci, uključujući njezin članak 3., jesu li izvršne odluke izvansudskih tijela donesene na temelju odredbi prava države izdavateljice prema kojima se za povredu Zakonika o cestovnom prometu tereti osoba na čije je ime vozilo registrirano, odnosno odluke koje su donesene samo na temelju podataka dobivenih u okviru prekogranične razmjene podataka iz registra vozila, a da se nije proveo nikakav istražni postupak u tom predmetu, niti, osobito, utvrdio stvarni počinitelj povreda?”

O prethodnim pitanjima

Prvo, drugo i treće pitanje

- 26 Uvodno valja podsjetiti da je prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda predviđenog člankom 267. UFEU-a, dužnost Suda da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji mu omogućuje rješavanje spora koji se pred njim vodi. U tom smislu Sud mora, ako je to potrebno, preoblikovati postavljena pitanja. Osim toga, Sud može uzeti u obzir pravila prava Unije na koja se nacionalni sud nije pozvao u svojem pitanju (presuda od 7. kolovoza 2018., Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, t. 34. i navedena sudska praksa).
- 27 U tom pogledu, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se prvo pitanje temelji na pretpostavci prema kojoj je članak 7. stavak 2. točka (i) podtočka iii. Okvirne odluke primjenjiv na predmet u glavnom postupku. Međutim, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da u predmetnom slučaju postupak nije došao do sudske faze zato što se predmet u glavnom postupku odnosi samo na mogućnosti da se novčana kazna koju je izreklo upravno tijelo ospori pred nizozemskim državnim odvjetništvom, a ne da se predmet iznese pred sud nakon što je državno odvjetništvo donijelo svoju odluku. Slijedom toga, kako bi se sudu koji je uputio zahtjev pružio koristan odgovor, valja protumačiti članak 7. stavak 2. točku (g) Okvirne odluke.
- 28 Svojim prvim, drugim i trećim pitanjem, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li, s jedne strane, članak 7. stavak 2. točku (g) i članak 20. stavak 3. Okvirne odluke tumačiti na način da tijelo države članice izvršiteljice može odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna, a koja je, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice izdavateljice, dostavljena s uputom o pravnom lijeku i roku za njegovo podnošenje, ako se pokaže da zainteresirana

osoba nije imala razuman rok za osporavanje navedene odluke i, s druge strane, utječe li na obveze nadležnih tijela države članice izvršiteljice činjenica da je postupak izricanja novčane kazne o kojem je riječ bio upravne prirode.

- 29 Najprije valja istaknuti da je cilj Okvirne odluke, kao što to osobito proizlazi iz njezinih članaka 1. i 6. te iz uvodnih izjava 1. i 2., uspostaviti učinkovit mehanizam prekograničnog priznavanja i izvršenja odluka kojima se izriču pravomoćne novčane kazne fizičkoj ili pravnoj osobi zbog jednog od prekršaja iz članka 5. spomenute odluke (presuda od 14. studenoga 2013., Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, t. 27.).
- 30 Doista, kad potvrda iz članka 4. Okvirne odluke, koja je priložena odluci o izricanju novčane kazne, ostavlja dvojbu mogu li temeljna prava ili temeljna pravna načela definirana u članku 6. UEU-a biti povrijeđena, nadležna tijela države izvršiteljice mogu odbiti priznavanje i izvršenje takve odluke zbog postojanja jednog od razloga nepriznavanja i neizvršenja iz članka 7. stavaka 1. i 2. Okvirne odluke, kao i na temelju njezina članka 20. stavka 3. (presuda od 14. studenoga 2013., Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, t. 28.).
- 31 Uzimajući u obzir da načelo uzajamnog priznavanja, na kome se zasniva struktura Okvirne odluke, podrazumijeva da su, u skladu s njezinim člankom 6., države članice načelno dužne priznati odluku o izricanju novčane kazne koja je dostavljena u skladu s člankom 4. Okvirne odluke, bez ikakve druge formalnosti, te osigurati bez odgode sve potrebne mjere neophodne za njezino izvršenje, pri čemu se razlozi odbijanja priznavanja ili izvršenja takve odluke moraju tumačiti restriktivno (presuda od 14. studenoga 2013., Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, t. 29. i navedena sudska praksa).
- 32 U predmetnom slučaju, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je 24. svibnja 2018. Središnji ured za sudsku naplatu sudu koji je uputio zahtjev podnio zahtjev za priznavanje i izvršenje odluke kojom je Z. P.-u izrečena novčana kazna zbog ponašanja kojim se krše prometni propisi. Zahtjevu je, u skladu s člankom 4. Okvirne odluke, priložena potvrda na poljskom jeziku i odluka kojom se izriče kazna. U potvrdi stoji da je dotična osoba, Z. P., imala mogućnost iznijeti predmet pred sud nadležan u kaznenim stvarima, kao što to zahtijeva članak 1. točka (a) podtočka iii. Okvirne odluke.
- 33 U tom smislu, kao što proizlazi iz točke 31. ove presude, nadležno tijelo države članice izvršiteljice načelno je dužno priznati i izvršiti dostavljenu odluku i, iznimno od općeg pravila, može to odbiti samo u slučaju postojanja jednog od razloga za nepriznavanje ili neizvršenje koji su izričito predviđeni Okvirnom odlukom.
- 34 Što se tiče, kao prvo, razloga za odbijanje priznavanja i izvršenja odluke kojom je izrečena novčana kazna iz članka 7. stavka 2. točke (g) Okvirne odluke, on se odnosi na slučaj kada zainteresirana osoba nije obaviještena, „sukladno pravu države izdavateljice”, o svojem pravu da osporava odluku i rokovima za takav pravni lijek.
- 35 Upućujući tako na njihovo zakonodavstvo, zakonodavac Unije prepustio je državama članicama da odluče na koji će način zainteresiranu osobu obavijestiti o njezinu pravu da ospori odluku, roku za takav pravni lijek i trenutku od kojeg taj rok počinje teći, pod uvjetom da je obavijest učinkovita i da je zajamčeno ostvarivanje prava na obranu (vidjeti po analogiji presudu od 22. ožujka 2017., Tranca i dr., C-124/16, C-188/16 i C-213/16, EU:C:2017:228, t. 42.).
- 36 U tom pogledu, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je odluka od 9. studenoga 2017. kojom je Z. P.-u izrečena novčana kazna dostavljena u skladu s nizozemskim zakonodavstvom i da sadržava informacije o pravu na žalbu koja je trebala biti podnesena najkasnije do 21. prosinca iste godine.

- 37 Valja istaknuti da Okvirna odluka, u skladu s člankom 3., ne utječe na obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela utvrđenih člankom 6. UFEU-a, što je ujedno razlog zbog kojeg članak 20. stavak 3. Okvirne odluke predviđa da nadležno tijelo države članice izvršiteljice može, u slučaju povrede temeljnih prava ili temeljnih pravnih načela iz članka 6. UFEU-a, odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna.
- 38 U tom pogledu, načelo učinkovite pravne zaštite prava koja pojedinci izvode iz prava Unije, na koje upućuje članak 19. stavak 1. drugi podstavak UFEU-a, opće je načelo prava Unije koje proizlazi iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama i zaštićeno je člancima 6. i 13. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (dalje u tekstu: EKLJP), te je sada potvrđeno člankom 47. Povelje o temeljnim pravima (presuda od 27. veljače 2018., Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, t. 35.).
- 39 Međutim, osiguravanje stvarnog i učinkovitog primitka odluka, odnosno njihove dostave zainteresiranoj osobi, kao i dovoljnog vremena da se protiv njih pripremi i podnese žalba, zahtjev je u pogledu poštovanja prava na učinkovitu sudsku zaštitu (vidjeti u tom smislu presudu od 26. rujna 2013., PPG i SNF/ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, t. 35. kao i od 2. ožujka 2017., Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157, t. 72.).
- 40 U tom pogledu treba napomenuti da se rok od šest tjedana, poput onoga u glavnom postupku, pokazao dovoljnim da zainteresirana osoba donese odluku o podnošenju moguće žalbe protiv odluke kojom se izriče novčana kazna.
- 41 Doduše, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da u predmetnom slučaju postoje sumnje u odnosu na točan datum dostave odluke od 9. studenoga 2017. koja je odložena u poštanski sandučić adresata te stoga i u odnosu na dan od kojeg rok za osporavanje te odluke počinje teći.
- 42 Međutim, ništa u zahtjevu za prethodnu odluku ne upućuje na to da u glavnom postupku osoba Z. P. nije imala dovoljan rok za pripremu svoje obrane, a u svakom je slučaju na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri je li, s obzirom na okolnosti slučaja, zainteresirana osoba stvarno mogla saznati za odluku kojom joj se izriče novčana kazna i je li imala dovoljan rok da pripremi svoju obranu.
- 43 Ako je tomu tako, u skladu s načelom uzajamnog priznavanja koje je temelj strukture Okvirne odluke, država članica izvršiteljica dužna je, kao što to proizlazi iz točke 31. ove presude, bez ikakvih drugih formalnosti priznati odluku kojom se izriče novčana kazna, a koja je dostavljena u skladu s člankom 4. Okvirne odluke te mora bez odgode poduzeti sve mjere potrebne za njezino izvršenje.
- 44 U suprotnom, nadležno tijelo države članice izvršiteljice može uskratiti priznavanje i izvršenje dostavljene odluke ako, na temelju dostupnih informacija, utvrdi da potvrda iz članka 4. Okvirne odluke upućuje na to da bi temeljna prava ili temeljna pravna načela mogla biti povrijeđena. Prije toga, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Okvirne odluke, mora od tijela države članice izdateljice zatražiti sve potrebne informacije.
- 45 Kako bi se osigurao koristan učinak Okvirne odluke, a posebno poštovanje temeljnih prava, tijelo države članice izdateljice dužno je dostaviti te informacije (vidjeti po analogiji presudu od 25. srpnja 2018. Generalstaatsanwaltschaft (Uvjeti oduzimanja slobode u Mađarskoj), C-220/18, PPU, EU:C:2018:589, t. 64.).
- 46 Što se tiče, kao drugo, pitanja utječe li na obveze nadležnih tijela države članice izvršiteljice činjenica da je postupak izricanja novčane kazne upravne prirode, valja istaknuti da je cilj Okvirne odluke, u skladu s uvodnom izjavom 2., primjena načela uzajamnog priznavanja novčanih kazni koje su izrekla bilo pravosudna bilo upravna tijela.

- 47 Prema tome, iz članka 1. Okvirne odluke proizlazi da odluku kojom se izriče novčana kazna može donijeti ne samo sud države članice izdavateljice za kazneno djelo prema pravu te države članice, nego i tijelo države članice izdavateljice koje nije sud kako za kaznena djela tako i za djela koja su po nacionalnom pravu države izdavateljice kažnjiva jer predstavljaju povredu pravnih pravila, pod uvjetom da je zainteresirana osoba, u obama slučajevima, imala mogućnost iznijeti predmet pred sud koji je nadležan posebno u kaznenim stvarima.
- 48 Usto, Okvirna odluka u članku 5. stavku 1. izričito propisuje da se primjenjuje i na novčane kazne izrečene zbog „ponašanja kojim se krše prometni propisi”, u pogledu kojih je, uostalom, Sud već imao priliku presuditi da oni nisu predmet jedinstvenog postupanja u različitim državama članicama, s obzirom na to da ih neke kvalificiraju upravnim prekršajima, dok ih druge smatraju prekršajima uz koje vežu kaznenopravne posljedice (presuda od 14. studenoga 2013., Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, t. 34. i 46.).
- 49 Prema tome, činjenica da je kazna u glavnom postupku upravne prirode nikako ne utječe na obveze nadležnih tijela države članice izvršiteljice.
- 50 S obzirom na ta razmatranja, na prvo, drugo i treće pitanje valja odgovoriti da članak 7. stavak 2. točku (g) i članak 20. stavak 3. Okvirne odluke treba tumačiti na način da tijelo države članice izvršiteljice ne može odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna, a koja je, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice izdavateljice, dostavljena s uputom o pravnom lijeku i roku za njegovo podnošenje, ako se pokaže da zainteresirana osoba nije imala razuman rok za osporavanje navedene odluke, što je pak na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri te da u tom pogledu činjenica da je postupak za izricanje predmetne novčane kazne upravne prirode nema nikakav utjecaj.

Četvrto pitanje

- 51 Svojim četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 20. stavak 3. Okvirne odluke tumačiti na način da nadležno tijelo države članice izvršiteljice može odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna za prometni prekršaj kada je takva kazna, na temelju pretpostavke odgovornosti predviđene nacionalnim zakonodavstvom države članice izdavateljice, izrečena osobi na čije ime je vozilo registrirano.
- 52 U predmetnom slučaju, prema nizozemskom pravnom sustavu, a u skladu s člankom 5. Zakonika o cestovnom prometu, ako je prekršaj počinjen motornim vozilom kojemu je dodijeljen registarski broj i ako nije moguće odmah utvrditi tko je vozač tog vozila, upravna će se kazna izreći osobi čije je ime upisano u registar vozila u trenutku protupravnog postupanja.
- 53 Sud koji je uputio zahtjev dvoji o usklađenosti te odredbe s načelom pretpostavke nedužnosti iz članka 48. Povelje o temeljnim pravima, a koji odgovara članku 6. stavku 2. EKLJP-a.
- 54 U tom pogledu, iz sudske prakse Europskog suda za ljudska prava koja se odnosi na članak 6. stavak 2. EKLJP-a, a koju na temelju članka 52. stavka 3. Povelje o temeljnim pravima treba uzeti u obzir radi tumačenja članka 48. te povelje, proizlazi da pravo svake osobe optužene za kazneno djelo da je se smatra nevinom i da je na tužiteljstvu teret dokaza tvrdnji protiv nje nije apsolutno, iz razloga što, iako EKLJP načelno ne zabranjuje činjenične i zakonske presumpcije koje se primjenjuju u svim pravnim sustavima, države su ipak dužne te presumpcije razumno ograničiti pri čemu trebaju uzeti u obzir važnost uloga u pitanju i osigurati pravo obrane (presuda ESLJP-a od 19. listopada 2004., Falk protiv Nizozemske, CE:ECHR:2004:1019DEC006627301).

- 55 U navedenoj je odluci Europski sud za ljudska prava presudio da je članak 8. nizozemskog Zakonika o cestovnom prometu u skladu s pretpostavkom nedužnosti zato što osoba protiv koje je izrečena novčana kazna na temelju navedenog članka može osporavati predmetnu odluku pred sudom koji je u potpunosti nadležan o tome odlučiti i zato što, u okviru istog postupka, zainteresirana osoba nije lišena svih sredstava obrane jer se može pozvati na argumente iz članka 8. Zakonika o cestovnom prometu.
- 56 U predmetnom slučaju, iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da se u skladu s člankom 5. nizozemskog Zakonika o cestovnom prometu odluka kojom je izrečena novčana kazna mora poništiti ako vlasnik registarskog broja predmetnog vozila dokaže, između ostalog, da se treća osoba koristila tim vozilom protiv njegove volje i da je on nije mogao razumno spriječiti ili ako predoči potvrdu da u vrijeme nastanka činjenica koje mu se stavljaju na teret nije bio vlasnik ni posjednik navedenog vozila.
- 57 Budući da je pretpostavka odgovornosti predviđena nizozemskim Zakonikom o cestovnom prometu oboriva i da je utvrđeno da je po nizozemskom pravu osoba Z. P. imala pravnu osnovu za poništenje odluke kojom je izrečena novčana kazna u glavnom postupku, članak 5. tog zakonika ne može biti prepreka za priznavanje i izvršenje te odluke.
- 58 S obzirom na ta razmatranja, na četvrto pitanje valja odgovoriti da članak 20. stavak 3. Okvirne odluke treba tumačiti na način da nadležno tijelo države članice izvršiteljice ne može odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna zbog prometnih prekršaja kada je takva kazna na temelju pretpostavke odgovornosti koju predviđa nacionalno zakonodavstvo države članice izdavateljice izrečena osobi na čije je ime predmetno vozilo registrirano, ako je navedena pretpostavka oboriva.

Troškovi

- 59 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 7. stavak 2. točku (g) i članak 20. stavak 3. Okvirne odluke Vijeća 2005/214/PUP od 24. veljače 2005. o primjeni načela uzajamnog priznavanja na novčane kazne, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da tijelo države članice izvršiteljice ne može odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna, a koja je, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države članice izdavateljice, dostavljena s uputom o pravnom lijeku i roku za njegovo podnošenje, pod uvjetom da je zainteresirana osoba imala razuman rok da je ospori, što je pak na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri te da u tom pogledu činjenica da je postupak za izricanje predmetne novčane kazne upravne prirode nema nikakav utjecaj.**
- 2. Članak 20. stavak 3. Okvirne odluke Vijeća 2005/214, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299, treba tumačiti na način da nadležno tijelo države članice izvršiteljice ne može odbiti priznavanje i izvršenje odluke kojom se izriče novčana kazna zbog prometnih prekršaja kada je takva kazna na temelju pretpostavke odgovornosti koju predviđa nacionalno zakonodavstvo države članice izdavateljice izrečena osobi na čije je ime predmetno vozilo registrirano, ako je navedena pretpostavka oboriva.**

Potpisi